

М.П. ЛУЗАН, начальник головного управління ветеринарної медицини в Сумській області
Н.В. СТЕЦЕНКО, заст. директора Сумської регіональної державної лабораторії ветеринарної медицини

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ВЕТСАНЕКСПЕРТИЗИ ПРОДУКТІВ ТВАРИННИЦТВА – ОБ’ЄКТИВНА ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ЕПІЗООТИЧНОГО СТАНУ В ПІВНІЧНО-СХІДНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ

Правильна організація ветеринарно-санітарної експертизи і обов’язковий ветеринарно-санітарний нагляд і контроль за діяльністю суб’єктів господарювання щодо забою тварин, переробки, зберігання і реалізації продукції тваринного походження не лише забезпечують випуск якісних і безпечних продуктів, але й гарантують охорону населення від хвороб, спільних для тварин і людей. У цій важливій справі беруть участь лікарі ветеринарної медицини державних лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи продовольчих ринків, офіційні (уповноважені) лікарі боєнь та м’ясопереробних підприємств.

У Сумській області функціонують 42 ринки. Контроль за якістю продукції здійснюють 24 державні лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи. Усі з них атестовані на право проведення вимірювань у сфері та поза сферою поширення державного метрологічного нагляду. За п’ять років спеціалістами державних лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи Сумської області проведено 2 953 482 експертизи продукції, яка реалізувалася на ринках, зокрема 602 575 експертиз м’яса (див. табл. 1).

Протягом п’яти років подвійно та на забійних пунктах Сумської області було забито 280 092 тварини. Найчастіше м’ясо потрапляє на ринки, де спеціалісти державних лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи докладають максимум зусиль, щоб гарантувати споживачам безпечність продукту. Адже саме методи ветеринарно-санітарної оцінки харчових продуктів тваринного походження мають вирішальне значення у попередженні інфекційних та інвазійних хвороб людей і тварин, які поширюються через такі продукти.

При складанні планів профілактичних заходів щодо боротьби з інфекційними та інвазійними хворобами в районах області враховуються дані державних лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи, отримані при виявленні різних захворювань. Урахування інформації державних лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи під час протиепізоотичних заходів дало можливість попередити виникнення й поширення інфекційних захворювань і значно знизити рівень інвазійних.

Аналізуючи результати ветеринарно-санітарної експертизи, проведеної на ринках області за останні п’ять років, можна зробити висновок, що найчастіше виявляють ураження гельмінтами ехінококозу, фасціольозу, метастронгілідозу та диктіокаульозу (див. табл. 2).

З цієї причини не допущено в реалізацію 1895 кг субпродуктів великої рогатої худоби, 19 149 кг – свиней, 288 кг – овець і кіз, 111 кг – інших видів тварин.

Таблиця 1 – Ветеринарно-санітарна експертиза м’яса забійних та інших видів тварин на ринках Сумської області протягом 2009–2013 рр.

Роки	ВРХ	Свині	Вівці та кози	Інші види тварин
2009	11 291	59 123	672	63 003
2010	6545	69 515	381	55 399
2011	4558	72 003	647	44 015
2012	4204	60 166	340	42 580
2013	4133	57 516	270	46 214

Таблиця 2 – Динаміка виявлення інвазійних захворювань на ринках Сумської області впродовж 2009–2013 рр.

Роки	Свині		ВРХ фасціольоз, диктіокаульоз
	ехінококоз	метастронгілідоз	
2009	1325	152	94
2010	1434	142	92
2011	1645	189	90
2012	1400	215	64
2013	1128	153	85

Таблиця 3 – Динаміка виявлення захворювань незаразної етіології у забійних та інших видів тварин на ринках Сумської області у 2009–2013 рр.

Роки	Виявлені хвороби			
	ВРХ	свині	вівці і кози	інші види тварин
2009	–	21	1	67
2010	–	7	11	114
2011	1	121	5	61
2012	2	174	–	58
2013	20	174	–	63

Проаналізувавши ураження гельмінтозами туш тварин, які пройшли ветеринарно-санітарну експертизу на ринках області, можна зазначити, що найбільше випадків виявлено:

– ехінококозу – у Шосткинському, Сумському, Конотопському, Охтирському, Глухівському та Білопільському районах;

– фасціольозу, диктіокаульозу, дикроцеліозу – у Глухівському, Сумському, Шосткинському та Ямпільському районах;

– метастронгілозу – у Шосткинському, Сумському, Роменському, Білопільському та Липоводолинському районах.

Водночас випадків захворювань незаразної етіології виявляють набагато менше (див. табл. 3).

Найчастіше у свиней реєструють м'язову дистрофію, виснаження й наявність статевого запаху, у птиці та кролів – виснаження й кокцидіоз.

За результатами післязабійної ветеринарно-санітарної експертизи на ринках області чітко простежується відсоток того чи іншого гельмінтозу або захворювань незаразної етіології.

На жаль, боротьбі з гельмінтозними захворюваннями в індивідуальному секторі не приділяється належної уваги, оскільки ці хвороби найчастіше мають безсимптомний перебіг і виявляють їх, як правило, після забою. Власники звертають увагу на тварину переважно в тих випадках, коли їй щось турбує, а це проявляється відмовою від корму, пригніченням, кашлем, відставанням у рості тощо. Навіть якщо власник звернувся по допомогу до спеціалістів ветеринарної медицини, щоб пролікувати твари-

ну або провести лабораторні дослідження, це не дає гарантії, що вона вільна від паразитів.

Адже для успішної боротьби з паразитарними хворобами слід дотримуватися всього комплексу протигельмінтозних заходів – спеціальних, організаційних і загальнопрофілактичних. Післязабійна експертиза дає змогу аналізувати конкретні захворювання в кожному районі області. Її дані обов'язково враховуються при складанні планів протигельмінтозних заходів і профілактичних обробок й постійно контролюються управліннями ветеринарної медицини як у районах, так і в містах. Тож

тепер головне завдання спеціалістів ветеринарної медицини полягає в тому, щоб, використовуючи дані державних лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи, максимум уваги приділяти ветеринарно-просвітницькій роботі серед населення й керівників сільськогосподарських підприємств, а саме впроваджувати систему профілактики, яка включає в себе діагностику, систематичну дегельмінтизацію тварин, дезінвазію приміщень, зміну пасовищ і їх рекультивацію, використання гноєсховищ.

Ми переконані, що саме при дотриманні цих заходів зможемо ефективніше боротися з гельмінтозами. ☺

УВАГА! ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА НА ЖУРНАЛ НА 2015 РІКІ!